

УДК 338.24

Живко О. В. аспірант
Київський національний університет
технологій та дизайну
Одинець Р. В. аспірант
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького

МЕНЕДЖМЕНТ ІННОВАЦІЙ У МАЛОМУ ПІДПРИЄМНИЦТВІ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ В УМОВАХ КРИЗИ

Мале підприємництво є основою економічної системи, але саме цей сектор найбільше потерпає від кризових явищ. Нестабільність ринку, фінансові труднощі, зміни в законодавстві та загальний спад купівельної спроможності змушують підприємців шукати нові способи адаптації. В умовах кризи інновації стають ключовим інструментом для збереження конкурентоспроможності та подальшого розвитку.

Менеджмент інновацій у малому бізнесі передбачає швидку перебудову операційних процесів, адаптацію продукції до нових умов та впровадження сучасних технологій. Гнучкість і швидкість ухвалення рішень дозволяють малим підприємствам оперативно реагувати на зміни ринку, уникаючи серйозних втрат. Використання цифрових платформ, автоматизація бізнес-процесів та дистанційні формати роботи відкривають нові можливості для розвитку навіть за умов обмежених ресурсів [1-3].

Криза створює не лише труднощі, а й сприяє пошуку нестандартних рішень. Підприємці знаходять нові ринки збуту, переорієнтовують бізнес-моделі та активно співпрацюють із партнерами для оптимізації витрат. Інноваційний підхід до управління фінансами, залучення інвестицій та державної підтримки стають критично важливими для забезпечення стабільності.

Однак управління інноваціями в кризових умовах вимагає не лише технічних змін, а й зміни підходу до стратегічного планування. Підприємці повинні швидко аналізувати ситуацію, оцінювати ризики та прогнозувати можливі наслідки рішень. Важливу роль відіграє орієнтація на споживача, адже змінюються не лише умови ведення бізнесу, а й потреби клієнтів.

Попри всі виклики, малий бізнес здатний ефективно адаптуватися та розвиватися навіть у складних умовах. Інноваційний менеджмент, заснований на гнучкості, стратегічному аналізі та технологічних рішеннях, стає основою для стабільності та подальшого зростання підприємств під час кризи [3-5].

Гнучкість дозволяє малим підприємствам швидко змінювати бізнес-моделі, пристосовуючись до нових реалій, що виникають під впливом економічних, соціальних та політичних факторів. Це може означати зміну

асортименту продукції, перехід на нові канали збуту чи впровадження нових способів комунікації з клієнтами. Завдяки стратегічному аналізу підприємці можуть заздалегідь передбачати потенційні ризики та вчасно приймати рішення, що мінімізують негативні наслідки кризових явищ.

Використання технологічних рішень значно прискорює процес адаптації. Цифровізація допомагає підприємствам автоматизувати процеси, зменшити витрати та підвищити ефективність управління. Впровадження онлайн-продажів, використання штучного інтелекту для прогнозування попиту, розширення можливостей хмарних технологій – усе це дозволяє малому бізнесу залишатися конкурентоспроможним навіть у складних умовах [4-6].

Крім того, криза стимулює розвиток нових партнерських відносин і кооперації між підприємствами. Об'єднання зусиль із суміжними бізнесами, взаємодія з міжнародними партнерами чи пошук інвесторів дозволяє малим компаніям залучати додаткові ресурси для розвитку. Співпраця з науковими установами та стартапами сприяє впровадженню передових розробок, що можуть забезпечити унікальні конкурентні переваги.

Інноваційний менеджмент також включає розвиток людського капіталу. Постійне навчання, підвищення кваліфікації персоналу та створення сприятливих умов для роботи сприяють зростанню продуктивності та залученню талановитих фахівців. Гнучкі форми зайнятості, дистанційна робота та використання аутсорсингових моделей дозволяють оптимізувати кадрові ресурси відповідно до актуальних потреб бізнесу.

У підсумку, підприємства, які здатні швидко реагувати на виклики, впроваджувати нові технології та розвивати інноваційний підхід до управління, не лише виживають у кризових умовах, а й знаходять нові можливості для зростання. Криза стає випробуванням на стійкість, і ті, хто використовує її як поштовх до змін, мають усі шанси закріпити свої позиції на ринку та вийти з труднощів ще сильнішими.

Література

1. Яценко, О. В. (2020). Стратегічний менеджмент у підприємстві України. Збірник наукових праць ЧДТУ. Серія: Економічні науки, (58), 15-21.
2. Шимановська–Діанич, Л. М., Шкробот, М. В., Бережна, Ю. Г., & Гнатенко, І. А. (2022). Стратегічні орієнтири в плануванні діяльності інноваційно активного підприємства в умовах удосконалення податкової політики, інвестиційних ризиків та управління змінами в знаннєвій економіці. Формування ринкових відносин в Україні, 1, 117-124.
3. Алексєєва, С. В. (2021). Сучасні підходи до професійної підготовки майбутніх дизайнерів в умовах розвитку креативних індустрій. New impetus for the advancement of pedagogical and psychological sciences in Ukraine and EU countries: research matters: Collective monograph., 1-16.

4. Михайлов, А. М., Ільїн, В. Ю., Коцупатрий, М. М., Фурсіна, О. В., & Гнатенко І. А. (2021). Управління інноваційною економікою в контексті тренду сталого розвитку в рамках моделі інституціонально-матричної кластеризації в умовах адаптивного кадрового менеджменту, діджиталізації агропродовольчої сфери та адаптації до умов пандемії COVID-19. Економічні горизонти, 2 (17), 29–40.
5. Вдовенко, Н. М., Коробова, Н. М., Зось-Кіор, М. В., & Коваль, В. В. (2023). Еволюція теоретичних засад регулювання експорту-імпорту аграрної продукції в умовах децентралізації для виходу на міжнародний ринок. Академічні візії, (23).
6. Zhyvko, Z., Morhachov, I., Zhelikhovska, M., Artiukh-Pasiuta, O., Hnatenko, I., Skripnik, V., & Yanechko, S. (2024). The Influence of the US Stock Market on the Institutional Security Strategy of the Management of Innovative Development. Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development, 46(1), 104-111.

УДК 338.242.2

Хорошко Д. Р., Земцов М. М. аспіранти
Державний науково-дослідний
інститут інформатизації та моделювання економіки

ІННОВАЦІЙНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО В ЕПОХУ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ТА РОЗВИТКУ СМАРТ ЕКОНОМІКИ

Інноваційне підприємництво в епоху діджиталізації та розвиток смарт-економіки стали основними рушійними силами для трансформації бізнес-середовища у всьому світі. Сучасний бізнес неможливий без використання новітніх технологій, що дозволяють підприємцям не лише оптимізувати внутрішні процеси, але й відкривати нові горизонти для масштабування своїх ідей. Підприємці, які активно впроваджують інновації та інтегрують цифрові технології в свою діяльність, мають значну перевагу перед конкурентами, оскільки здатні швидше реагувати на зміни в ринковому середовищі та ефективніше взаємодіяти з клієнтами.

Діджиталізація бізнес-процесів кардинально змінює не тільки способи виробництва товарів і послуг, а й весь підхід до управління компанією. Від традиційних методів ведення бізнесу, орієнтованих на паперову документацію та звичні комунікаційні канали, підприємства переходять до використання хмарних технологій, аналітики великих даних, автоматизації та штучного інтелекту. Це дозволяє значно зменшити витрати, підвищити точність прогнозування і прийняття рішень, а також оптимізувати взаємодію